

Izabella Andrzejuk

Sprawozdanie z Sympozjum Filozoficznego we Lwowie "Filozofia dla teologów"

Studia Philosophiae Christianae 43/2, 224-226

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ścia od relacji etycznej do relacji konkretnych, które zachodzą w codziennym życiu. Autor wskazał, że przejście to następuje dzięki trzeciemu, który jest inny niż bliźni, ale jest również bliźnim drugiego, a nie jedynie podobnym do niego. W toku rozprawy zasugerował również, że Lévinas świadomie chciał przekazać nieznaną tradycji greckiej myśl hebrajską. Została również podjęta próba zestawienia myśli Lévinasa z pewnym przesłaniem zawartym w książce A. Frossarda *36 dowodów na istnienie diabła* i ocenienia, na ile te teksty współgrają ze sobą.

Dwudniowa konferencja była kontynuacją obchodów setnej rocznicy urodzin E. Lévinasa, która przypadała na rok ubiegły. Wywołała wiele interesujących refleksji wśród uczestników. Zgromadziła różne ośrodki akademickie i pozwoliła na skonfrontowanie recepcji poglądów omawianego filozofa przez naukowców z Polski i Słowacji. Bardzo żywa wymiana myśli wykazała, że ich odczytywanie w obu krajach jest bardzo podobne. Spotkanie było cenne również z tego powodu, że ukazało pewną specyfikę uprawiania filozofii z perspektywy środkowoeuropejskiej. Materiały pokonferencyjne zostaną wydane przez uczelnię z Katowic.

IZABELLA ANDRZEJUK

SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM FILOZOFICZNEGO WE LWOWIE *FILOZOFIA DLA TEOLOGÓW*

W dniach od 1 do 3 maja 2007 roku odbyło się w lwowskim Seminarium Duchownym obrządku łacińskiego sympozjum zatytułowane: *Filozofia dla teologów*. Sympozjum otworzył krótkim wystąpieniem J. Em. kardynał Marian Jaworski, Arcybiskup Metropolita Lwowski. Następnie ks. dr Kazimierz Mikucki powitał wszystkich zebranych i poprosił prof. dr hab. Jana Terelaka o przewodniczenie Sympozjum.

Pierwszy referat pt. *Czy 2 + 2 = 4. Kilka uwag o prawdzie* wygłosiła prof. dr hab. Anna Lemańska. Prelegentka zwróciła uwagę na to, że współcześnie prawda straciła absolutny i obiektywny charakter. W ten

sposób prawdą jest to, co nam w chwili obecnej odpowiada. Zdaniem prelegentki także w matematyce zaznacza się wyraźnie kryzys prawdy obiektywnej i obecnie – w tej dziedzinie nauki – dominuje ujęcie koherencyjne prawdy. Niemniej w matematyce istnieją prawdy obiektywne, na przykład twierdzenia arytmetyki jak $2 + 2 = 4$.

Jako kolejny wystąpił ks. dr hab. Tomasz Stępień. W swoim wykładzie zatytułowanym: *Prawda wiary a prawda rozumu. Asymilacja greckiej filozofii w teologii chrześcijańskiej*, prelegent przedstawił poglądy Pseudo-Dionizego Areopagity. T. Stępień zaznaczył, iż poglądy Pseudo-Dionizego, który był zarazem mnichem i filozofem, stanowią dobrą ilustrację dla zagadnienia łączenia prawd wiary z osiągnięciami ludzkiego rozumu. Ten mnich syryjski, żyjący na przełomie V i VI wieku, uznawał, że to chrześcijaństwo jest prawdziwą filozofią. Zdaniem Pseudo-Dionizego chrześcijaństwo także zwycięża filozofię grecką i ma prawo do tego, aby ją wykorzystywać i rozwijać zgodnie ze swoim duchem. Prelegent także zwrócił uwagę, iż zawiłą terminologię dzieł Pseudo-Dionizego można wyjaśnić dopiero wówczas, gdy umieści się je w kontekście polemiki chrześcijaństwa z pogańską filozofią grecką.

Drugą część sympozjum otworzył wykład prof. dr hab. Stanisława Porębskiego zatytułowany: *Kryzys teologii spekulatywnej XIV wieku i jego konsekwencje w nauczaniu uniwersyteckim (ze szczególnym uwzględnieniem środowiska krakowskiego w XV wieku)*. Prelegent, omawiając kryzys teologii spekulatywnej na uniwersytecie krakowskim w XV wieku, przedstawił sylwetki najbardziej czołowych profesorów tamtego okresu: Jana Iznera, Bartłomieja z Jasła, Jana z Głogowa, Pawła z Worczyna oraz Jana ze Stobnicy. S. Porębski zwrócił uwagę, iż w XV wieku na Uniwersytecie Krakowskim zajmowano się z dużym sukcesem astronomią, natomiast metafizyka była dziedziną zaniedbywaną.

Następnie ks. dr Witold Baczyński wygłosił referat na temat *Patystycznych inspiracji w myśli Hansa Ursa von Balthasara*. Prelegent, nawiązując do wystąpienia T. Stępnia, zwrócił uwagę, że według von Balthasara, kluczowym zagadnieniem dla łączenia filozofii z teologią jest pojęcie absolutu. Prezentowany przez W. Baczyńskiego filozof uważał również, że aby być dobrym filozofem, trzeba przede wszystkim być dobrym teologiem.

Na ostatnią, trzecią część sympozjum, składały się dwa wystąpienia. Jako pierwszy wystąpił prof. dr hab. Artur Andrzejuk z wykła-

dem zatytułowanym: *Problem istnienia Boga w filozofii św. Tomasza*. Prelegent w swoim wykładzie zwrócił uwagę, iż Tomasz z Akwinu uważa, że istnienie Boga jest przez człowieka odkrywane w naturalnym dla człowieka procesie poznania i w naturalny sposób. Tomasz z Akwinu zarazem sprzeciwia się – zdaniem A. Andrzejuka – agnostycyzmowi i fideizmowi. Stoi on bowiem na stanowisku, że istnienie Boga nie jest nam bezpośrednio dane, ale że można je udowodnić na drodze udowadniania wyjaśniającego (*quia*). Nauką, dzięki której można dowieść istnienia Boga, jest filozofia bytu (inaczej metafizyka). Dowodzi ona istnienia Boga, jako przyczyny sprawczej istnienia każdego bytu jednostkowego. Prelegent zaznaczył, że jest to jedyny sposób na udowodnienie istnienia Boga, natomiast „drogi” św. Tomasza są filozoficzną ilustracją teologicznej tezy o poznawalności istnienia Boga poprzez naturalną działalność ludzkiego rozumu.

Z kolei dr Izabella Andrzejuk zaprezentowała wykład: *Przyjaźń w ujęciu Arystotelesa i Tomasza z Akwinu jako przykład teologicznego poszerzenia problematyki filozoficznej*. Prelegentka przedstawiła problematykę przyjaźni u Arystotelesa, poszerzając ją o zagadnienie miłości nadprzyrodzonej (*caritas*) według Akwinaty jako przyjaźni łączącej Boga z człowiekiem. W swoim referacie I. Andrzejuk stwierdziła, iż Tomasz stawia tezę, że współpraca człowieka z Bogiem udoskonala samego człowieka (w zgodzie z jego ludzką naturą). W ten sposób miłość nadprzyrodzona stanowi swoiste „dopełnienie” przyrodzonej miłości człowieka, z jaką może się zwracać do innych.

PAWEŁ MAZANKA

Institut Filozofii UKSW, Warszawa

ROMAN TOMANEK

Institut Filozofii UKSW, Warszawa

**REFLEKSJE O RADYKALNEJ ORTODOKSJI JOHNA MILBANKA
SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI PT. BELIEF AND METAPHYSICS,
15-18 WRZEŚNIA 2006 R., HISZPANIA, GRANADA**

We wrześniu 2006 roku odbyło się w Granadzie (Hiszpania) sympozjum pt. *Wiara i metafizyka*. W ciągu trzech dni wygłoszono w kil-